

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

SOMMARBILD FRÅN SÖDERMANLAND. — AMATÖRFOTO. C. G. ALM, UPSALA.

20:DE ÅRG.

DEN 22 JUNI 1919

N:o 38

Foto. Pål, Håsteholm.

ALM: Ernst Skötenberg

Ernst Erikanson

ERNST HÅKANSON.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

En af vårt lands mest framstående jurister såväl på rättskipningens som på lagstiftningsarbetets område, f. revisionssekreteraren Ernst Håkanson i Hässleholm, fyller den 27 juni sextio år. Det är en i hög grad både arbetsfylld och framgångsrik bana revisionssekreterare Håkanson kan blicka tillbaka på å bemärkelsedagen.

Ernst Mauritz Håkanson är född i Karlskrona den 27 juni 1859 samt son till polisöfverkonstapeln Andreas Håkanson därstädes och hans maka Carolina Andersson. Efter att vid tjugo års ålder ha aflagt mogenhetsexamen vid födelsestadens högre allmänna läroverk kom han samma år som student till Lund, där han beslöt att i likhet med sin fader, ehuru på annan väg, ställa sig i rättens tjänst. Sina juridiska studier undangjorde han med flit och energi och redan 1883 kunde han åter lämna universitetsstaden efter att ha aflagt examen för inträde i rikets rättegångsverk. Han inskref sig nu som auskultant i Skånes hofrätten, men öfvergick redan följande år till Göta hofrätt, under hvilken han åren 1885—87 fullgjorde sedvanlig tingstjänstgöring på landet med förrättande af sju ton lagtima ting. Därefter öfvergick Håkanson, som redan 1886 fått sig tilldelad den då för tiden i annan betydelse än nu brukliga vice härads höfdingetiteln, till hofrätten i Jönköping, vid hvilken han efter hvartannat tjänstgjorde som notarie och amanuens, fiskal, advokatfiskal och adjungerad ledamot, intill dess han år 1893 utnämndes till assessor. Samma år förordnades han att som revisionssekreterare tjänstgöra i nedre justitierevisionen, konstituerades som sådan 1897 och utnämndes slutligen 1899 till ordinarie revisionssekreterare. Som sådan kvarstod han dock endast halftannat år, i det han redan 1901 utnämndes till ordinarie domhafvande i Västra Göinge domsaga, en af Skånes största.

På sitt nya verksamhetsfält lyckades revisionssekreterare Håkanson snart att tillvinna sig den rättsökande allmänhetens synnerliga förtroende. Att han lade i dagen en omutlig rättärdighet, faller i vårt land af sig själf och behöfver därför icke sägas. Men den grundlighet, hvarmed han utan att spara mödan satte sig in i ärendena, och den humanitet och välvilja hvarmed han bemötte dem, som sökte rättens hjälp, förskaffade honom ej mindre än hans skicklighet i lagens uttolkning ett alldeles särskildt anseende hos den befolkning, inom hvilken hans ämbetsutöfning var förlagd. En följd häraf var, att han i för hvarje år stigande utsträckning togs i anspråk för medborgerliga förtroendeuppdrag.

Först begagnade sig Hässleholms kommun, inom hvilken han var bosatt, af hans alltid beredvilligt gifna tjänster. Redan 1904 invaldes han i den dåvarande köpingens skolråd, 1905 tillika i dess kyrkoråd och från samma år fungerade han som ordförande i Hässleholms kommunalstämma och kommunalfullmäktige, ända tills dessa institutioner ersattes med stadsfullmäktige år 1914. Vid lösningen af den alltid kinkiga frågan om förvärfvande af stadsrättigheter var revisionssekreterare Håkanson den som för Hässleholms vidkommande bar största arbetsbördan och det blef också honom, som den nya staden hedrade med uppdraget att vara dess fullmäktiges förste ordförande. Först vid marsvalen i år trädde han tillbaka, väl mindre på grund af de förändrade partiförhållandena, än därför att hans tid icke tillät honom att i den utsträckning, som erfordrades, ägna sig åt de ständigt växande kommunala uppgifterna. Med Hässleholms stads tillblifvelsehistoria är emellertid hans namn ouppsligt förknippadt.

Samtidigt hade emellertid Håkanson också i stor utsträckning tagits i anspråk för lagstiftningsarbetet. Hans domsagas elektor hade redan 1904 invalt ho-

nom i Kristianstads läns landsting och detta hedrade honom i sin ordning 1908 med att insätta honom som en af länets representanter i Första kammaren. Denna utsåg honom omedelbart till ledamot i lagutskottet och detta placerade honom redan vid hans andra riksdag på ordförandeplatsen. Vid Första kammarupplösningen på hösten 1911, då högerpartiet, som Håkanson tillhörde, icke längre förfogade öfver mer än tre platser på Kristianstads länsbank, återbördades han till riksdagen af Västernorrlands läns landsting, men afgick redan vid 1912 års riksdags slut. Som lagutskottsledamot deltog Håkanson flitigt i debatterna med inlägg, hvilka i allmänhet utmärkte sig för sin rent sakliga, ofta fackmässiga karaktär. Dock deltog han äfven med ett stort anförande i debatten om den Staafiska regeringens förslag till inskränkning i de icke-vapenföras värnpliktstjänstgöring vid 1912 års riksdag. Han hörde också till de mest verksamma motståndarne till den s. k. Åkarpslagstiftningens afskaffande. Konservativ till sin öfvertygelse stack han aldrig under stol med sina åsikter, men framförde dem alltid på ett sansadt, sakligt och äfven hos motståndare respektingivande sätt. Tiden har lupit sedan år 1912 och det kan väl vara, att ett och annat af de då förda resonemangen nu verkar främmande. Men efter dåvarande förhållande stodo de fullt på höjden med det bästa svensk konservatism hade att bjuda på. Det säger mera än många ord, att herr Trygger utsåg Håkanson till sin egen efterträdare som lagutskottets ordförande.

Med Håkansons afgang ur riksdagen upphörde emellertid icke hans befattning med lagstiftningsarbetet. Redan förut hade han tagits i anspråk för hvarjehanda kommittéarbeten och det blef fallet också i framtiden.

Redan år 1908 hade Håkanson kallats att handhåva ordförandeskapet i den då af den första Lindmanska regeringen tillsatta kommittén för expropriationslagstiftningens omarbetning. Detta arbete var slutfördt år 1910. Lagstiftningen kom till stånd först vid 1917 års riksdag och grundades då på ej oväsentligt andra principer än 1908 års kommitté tänkt sig. Det var en följd af den politiska utvecklingen. Men af den grundläggande utredningen har Håkanson all heder.

Sedan denna kommitté afslutat sina arbeten lades ett nytt viktigt kommittéuppdrag i Håkansons erfarna händer, i det han kallades till ordförande i den s. k. elektriska kraftkommittén, hvilken hade i uppdrag dels att utarbeta förslag till tryggande af afnämares rätt till kontraktenslignat åtnjutande af elektrisk kraft, dels också att verkställa utredning om reglering genom offentligt myndighet af priset på elektrisk ström, som distribueras till allmänheten. Åt samma kommitté uppdrogs sedermera äfven utredningen om koncessionslagstriftnings införande med afseende på kraftkällor, kraftstationer och kraftledningar, afsedda för distribution till allmänheten af elektrisk energi. Detta kommittéuppdrag slutfördes år 1913.

Slutligen tillkallades Håkanson år 1915 att i justitiedepartementet biträda med det fortsatta arbetet på skifteslagstiftnings omarbetning.

I en öfversikt öfver revisionssekreterare Håkansons förtjänster om svenskt rättsliif bör ej heller förglömmas, att han deltog i utgifvandet af delarne II—IV af den förträffliga upplaga af Handelsbalken jämte dithörande författningar, hvilken närmast är knuten till numera presidenten Berndt Hasselrots namn, en upplaga, som af praktiska jurister räknas till vår svenska rättslitteraturs nyttigaste verk.

Sedan år 1916 är Håkanson i äktenskap förenad med Anna Lovisa Helmertz, dotter af direktören Carl Georg Olof Rogberg och hans maka f. Berg.

FLYGOLYCKA Å MALMSLÄTT.

OMKOMNA VID FLYGNING DEN 11 JUNI:

Till vänster:

LÖJTNANT H. A. G. SÖDERSTRÖM
vid Boden-Karlsborgs art.-reg.te.

Foto. Rödning, Länköpning.

Till höger:

LÖJTNANT E. A. BAGGE
vid Uplands inf.-reg.te.

Foto. Östling, Uppsala.

Det svenska flygväsendet, som under den senaste tiden lidit så smärtsamma förluster, har åter drabbats af en svår olycka, i det att två unga flygare den 11 juni under en vid Malmslätt företagen spanarflygning störtade med sin maskin och massakrerades till döds. De båda flygarna löjtnant H. A. G. Söderström vid Boden-Karlsborgs artilleriregemente och löjtnant E. A. Bagge vid Uplands infanteriregemente skulle vid nämnda tillfälle efter avslutad spanarflygning från ca 1,100 meters höjd företaga nedstigningen i spiralflykt med fränslagen motor. Maskinen, hvars fart var påfallande stark, syntes i tredje spiralsvartivet vilja taga riktningen rakt nedåt. För att afbryta störtflygningen, hvilken hotade att sluta med en katastrof, satte föraren motorn i gång. Maskinen kastades nu

det ögonblick då han skall aflägga eden till sitt nya fädernesland.

Monumentet har fått sin plats i Centralparken vid stranden af Svartån med slottet i bakgrunden.

Den person som främst verkat för tillkomsten af detta konstverk och som härför också vann ett välförtjent erkännande är kapten Erik B. son Lilliehöök i Örebro.

Till illustr. å sid. 608.

En synnerligen djärf undsättnings-expedition har företagits af ingenjör Hans Fränkel, hvilken i sin 12 $\frac{1}{2}$ meter långa motorbåt "Barbro" och åtföljd endast af sin maskinist på uppdrag af regeringen och Röda korset öfver till Riga för att bispringa därstädes ännu bosatta svenskar. Afresan från Stockholm skedde Kristi himmelfärdsdag och som last medfördes 1,500 kg. lifsmedel. Färden företogs genom Söderälje kanal och öfver Gottland och framkomsten till Riga ägde rum den 31 maj. Nöden i staden var, enligt hvad ingenjör Fränkel vid återkomsten meddelat, fruktansvärd och vida öfverträffande till och med de rysligaste skräckskildringar, som under sednaste tiden anländt öfver Berlin. I staden befunno sig sammanlagdt 57 svenskar och bland dem fördelades de medhafda lifsmedlen så att hvar och en erhöil ungefär 30 kg. Ingenjör Fränkel erbjöd sig också att medtaga tjugufem passagerare på återresan men endast tio hade mod att riskera den vågsamma färden. Däremot begärde och erhöilo tre danskar tillåtelse att medfölja. Den 5 juni på kvällen anträdde återresan och på pingstaftonen var ingenjör Fränkel tillbaka i Stockholm elter en färd, som inte varit alldeles fri från strapatser.

När bolsjevikerna lämnade Riga fylide de som bekant hela Rigabukten med minor, placerade på tre meters djup och att söka nå staden med något större faryg har alltså varit otänkbart. Vid ingenjör Fränkels besök visade sig emellertid att minor dessutom placerats på så ringa djup som 70 cm. För närvarande är man dock sysselsatt med att rensa upp en räkna i Rigabukten, hvilket arbete man hoppas kunna ha klart efter ungefär tre veckor. Först då kan den isolerade staden få någon verklig förbindelse med yttervärlden.

åter i rätt läge, hvarvid emellertid på grund af den våldsamma påfrestningen å materielen ena vingen brast. Samtidigt synes en motorexpllosion hafva inträffat och maskinen störtade nu från ca 100 meters höjd ned bland lägerbarackerna, körde med utomordentlig våldsamt ned i marken och krossades i spjällor. De båda flygarne ljöto en ögonblicklig död.

Löjtnant Söderström var född 1891. Officer 1915 inträdde han i flygtjänst hösten 1916 samt blef efter att påföljande år hafva eröfrat sitt certifikat fältflygare, i hvilken egenskap han därefter tjänstgjort. Sedan innevarande års början har han tillhört spanarskolan på Malmslätt.

Löjtnant Bagge, som var född 1893, blef officer 1916 samt tillhörde sedan den 14 april som elev spanarskolan på Malmslätt.

Skulptören Carl Milles af Eva Bonniersnämnden prisbelönade ståtliga och originella konstverk "Bågskytten" är nu färdiggjutet i Herman Bergmans konstgjuteri och kommer att inom de närmaste dagarna uppsättas på sin plats utanför Liljevalchs konsthall på Djurgården. Den höga granitsockel, som skall uppbära konstverket, är redan uppsatt och den jättestora örnen, på hvilken "Bågskytten" skall stå, likaledes på sin plats. Kolonnen är huggen af randig Stockholmsgranit, som finslipats och örnen utförd i blankpolerad svart granit hvaremot själfva figuren är i grönpatinerad brons och hans båge brännförgylld. Uppsättningen af konstverket är bara det ett kolossalt arbete i det ensamt den stora örnen väger inte mindre än 30 ton.

Till illustr. å sid. 597.

Aftäckningen af Carl Johans-statyn i Örebro ägde rum den 12 juni under enkla men högtidliga former i närvaro af konungen, prinsarne Carl och Eugen samt stats-, utrikes- och krigsministern, förra exeeilensen Hammar-skjöld, representanter för stadens myndigheter m. fl. Ceremonien inleddes med en af landshöfding Bergström föredragen historik, hvarefter konungen bjöd tackelset falla. Statyn, som utförts af skulptören Anders Olsson, framställer konung Carl XIV Johan stående på en hög granitpelare med kronan i ena handen och med den andra tryckande värjan mot bröstet i

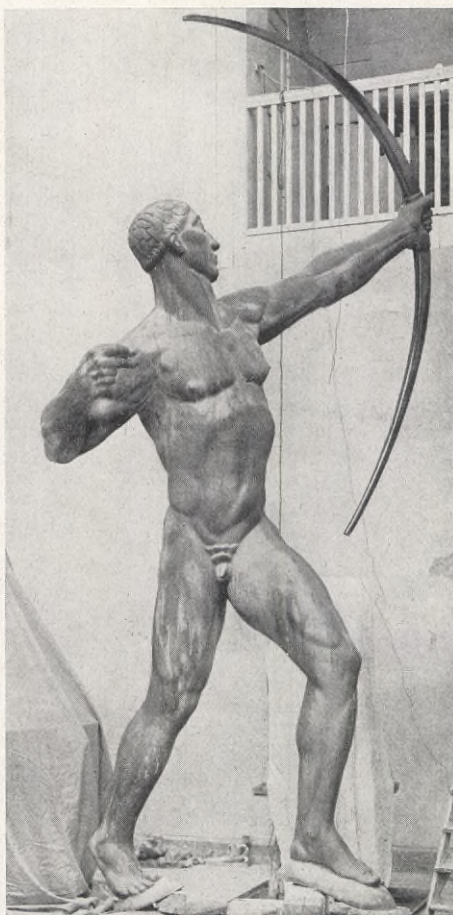
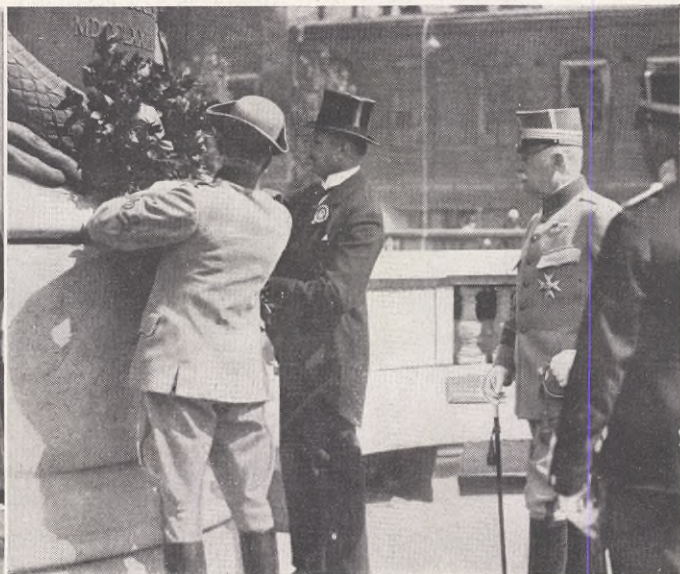

Foto. Malmström, Sthm

Kista: Röntgenstrålar

HUVUDFIGUREN TILL CARL MILLES UNDER
UPPSTÄLLNING VARANDE "BÅGSKYTT".

SVENSKA FLAGGANS DAG.

Svenska flaggans dag den 6 juni synes redan ha hunnit få karaktären af en stor och allmänt firad folkfest. Redan från tidigt på morgonen den Hårgavarande dagen hade Stockholm ikläddt sig sin allra praktfullaste flaggskrud och dagens fästligheter inleddes för öfrigt med klockringning och musik från stadens kyrktorn hvarjämte genom gatorna ridande härolder med trumpetstötter förkunnade att Svenska flaggans dag tagit sin början. Till den stora Stadionfästen hade infunnit sig en så godt som fulltalig publik hvarjämte konungen och prins Eugen syntes på kungliga läktaren. Inledningen gjordes i år liksom föregående år med intåg af i Stockholm förlagda regementen, Stockholms landstormsförbund, Stockholms och K. F. U. M. s scoutkårer, Stockholms förenade studentkårer, gymnaster och idrottsmän, elementarläroverken för gossar och flickor, Rydbergiska stiftelsen, representanter för sjöfart och tull, brandkåren, postverket och Stockholms-systemet samt hela den väldiga skaran af Stockholms folkskolebarn. Högtidstalet hölls af kyrkoherde Alfrid Berglund hvarefter konungen öfverlämnade tvänne af Svenska flaggans dag skänkta fanor till Bromma och Brännkyrka folkskolor. Efter sång från musikläktaren af hofsångaren John Forsell vidtog så den stora defileringen för konungen under ett alltjämnt växande bifall från publikens sida.

Till kvällens fäst på Skansen hade infunnit sig sammanlagt öfver 20,000 personer. Vid de tre talarstolar som rests talade stadsfullmäktiges ordförande, direktör Gerhard Magnusson, pastor Axel Lutteman och amanuensen S. Simonsson. På slaget 9 sänktes flaggan under parad af militär, scouter och sångare och så var den under sällsynt vackra och värdiga former firade Svenska flaggans dag 1919 avslutad.

Pressfotos.

Klitché: Kem. A.-B. omät Sturesparre, Stålm. 409

1. KONUNGEN ÖFVERLÄMNAR FLAGGAN Å STADION. — 2. GUSTAF VASAS STATY BEKRANSAS. — 3. NÅR FLAGGAN GICK I TOPP Å STADION.

BLIF MEDARBETARE
- - I HVAR 8 DAG. - -

CARL XIV JOHANS STATY AFTÄCKES I ÖREBRO.

Värdst. bild öfverst: DEN NYA STATYN
SEDD MOT ÖREBRO SLOTT SOM
BÄCKGRUND.

Därunder: AFTÄCKNINGSHÖGTID-
LIGHETEN. Å den kungliga tribunen
synes främst konungen samt prinsarne
Carl och Eugen. Framför tribunen
landsv. öfving Bergström.

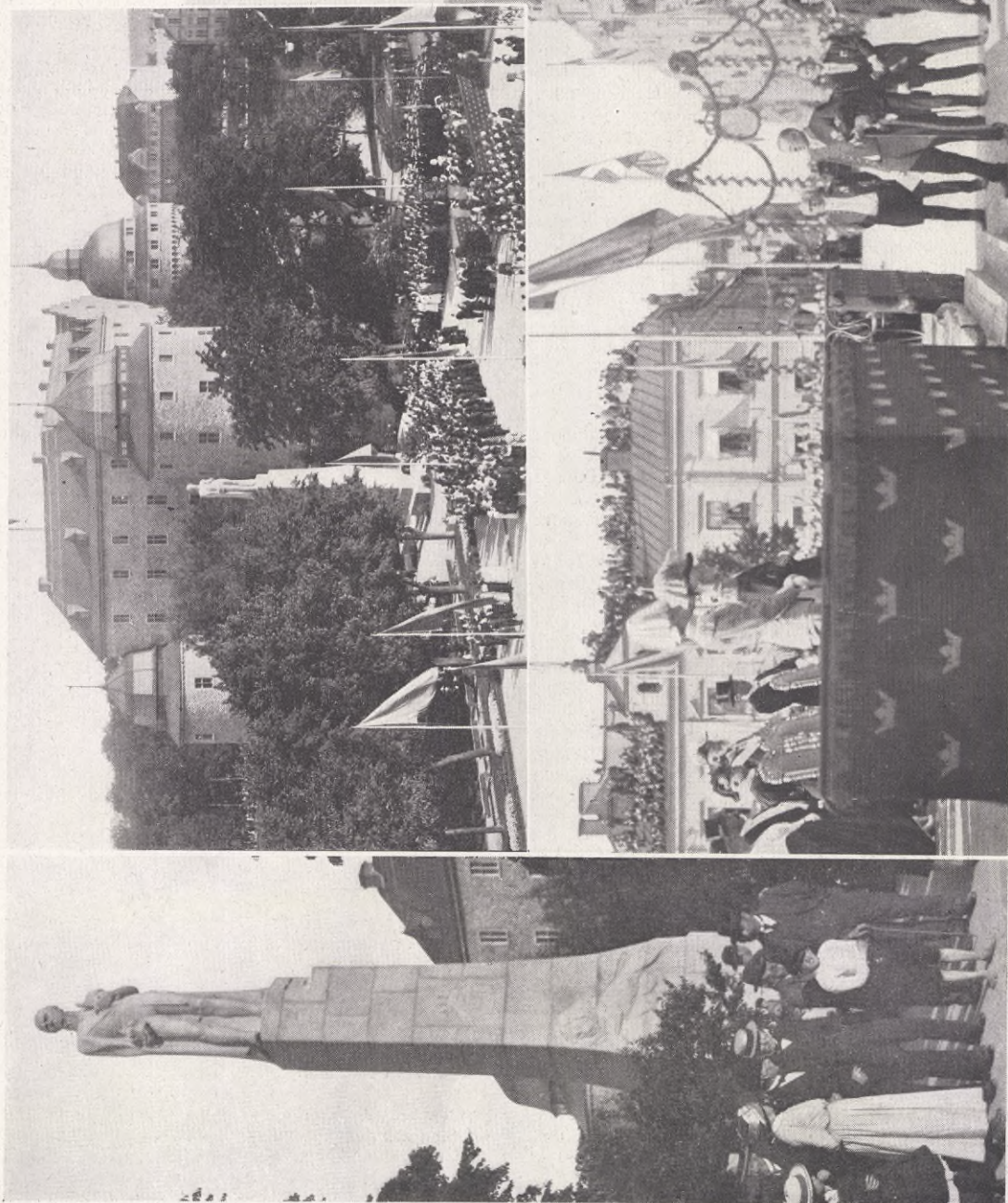

Foto. Sjökvist, Örebro.

T. v.: CARL XIV JOHANS STATY I ÖREBRO CENTRALPARK. Ufförd af skulptören Anders Olsson. Text å sid. 595.

VÅRENS MAKT.

FÖR HVAR 8 DAG AF RICHARD VALLNER.

1.

LOCKAN gick på tre, och tiden för vaktombytet inne på den mörka kontorslokalen närmade sig med stora steg. Därutanför lyste en dag så klar, som blott en Valborgsmessafton kan lysa, då den är som den bör vara: en symfoni af sol och ljus och hvita skyar öfver himlens blåa haf. Och med en glimt af nyväckt lefnadslust och mod efter vinterns tröttande strapatser i arbetssele och nöjeslokaler gingo människorna och drömde om idylliskt landtliif i röda stugor vid brynet af susande barr- och löfskogsdungar och muntra seglatser vid ackompanjemanget af mäsarnas skrik mellan kobbar och skär.

Men inne på kontoret lyste de gröna lamporna allt sedan morgonen som sömniga ögon i den grå skymningsdager, och luften var kylig och rå, som den blir i rum, dit aldrig en strimma sol får tränga in, och bemängd med de fräna ångorna från de trånga gränderna, som på tre sidor omgäfvö det gamla, dystra huset.

Hvad visste väl de om vårens lifgivande makt, som här inne fyllde sin plikt. Som omsorgsfullt fungerande automater hade de stuttit timma efter timma vid sina kassor och journaler, taxerat och karterat försändelser, tills ögonen värkte och nerverna skälde vid hvarje ovanligt eller högröstadt ord från den otåliga allmänheten, som endast väntade på att fortast möjligt sippa ut ur detta tryckande fängelsemärker, till det strålande solskenet.

Är det inte, som om olika slags lokaler droge till sig olika slags människor: som om de ljusa, luftiga rummen droge till sig personer med lätta, sangviniska sinnen, medan till de mörka och fuktiga droges personer med tunga melankoliska sinnen? Visserligen inte så, att de själva medvetet välja just dessa lokaler, men att de dragas dit oemotståndligt af en makt starkare än deras vilja — samma makt, som formar deras öde i öfrigt...

Ätminstone kände man sig frestad till ett dylikt antagande vid åsynen af de personer, som blifvit stationerade på detta kontor.

Där var den rödnäste och koppärrige Lund, som tillbrakte så godt som all sin lediga tid på en krog några meter från kontoret och icke var istånd att förstå något slags arbete på dagen, förrän han förtärt åtminstone en flaska porter och ett glas konjak. Där var den lille kroknäste Svensson, kontorets enda gifta person och fader till ett halft dussin barn, hvilka, efter hvad det påstods, i samförstånd med hustrun behandlade honom som en nolla och förstörde hans inkomster på biografbesök och liknande nöjen, medan han själf fick halfvälta och så godt som hvarenda dag sprang omkring bland kamraterna och bekanta och tiggde pengar till familjens uppehälle. Där var den gamle Hoffman, som ännu vid fyllda 60 år icke hunnit öfver lägsta tjänstemannagraden och med sin kala hjässa, sitt rynkiga, mumieartade ansikte och sina darrande läppar snarast gjorde intryck af en hjälplös ättioåring, hvilken för längesedan borde ha kommit i åtnjutande af pensionstidens ro. Och där var den halte Bolin, haltebolinken kallad, som i gengäld för de obehag hans lyte ådrogo honom lät sitt dåliga lynne gå ut öfver publiken och på grund där af i regeln en gång om året fick sig en skrapa af verkets höga vederbörande jämte förständigande att för framtiden iakttaga ett bättre uppförande. Och där den tystlåtna Norgren, som ända sedan han för 20 år sedan blef öfverkörd af en cykelåkare varit något konstig till lynnet och bland kamraterna gällde för att ha en skruf lös.

Där voro damerna, fyra till antalet, den yngsta närmare 40 än 30 år och den äldsta närmare 60 än 50 år, den ena gråare, tröttare och nervösare än den andra, föraktade af sina manliga kamrater för sin brist på ungdom och behag och besvarande deras stickord med retliga förebräelser och alltemellanåt med häftiga utbrott af vrede eller till och med skriftliga anmärkningar hos kontorets chef eller ännu högre myndigheter, hvilka anmälningar vanligen resulterade i en skrapa åt bägge parterna och, om fallet var särdeles svårartadt, en förflytning af endera parten till någon annan afdelning eller vakt på kontoret.

Ja där voro de alla — i sanning en samling af gråa, trista och malätna individer, som på ett sällsamt sätt tycktes harmoniera med den dystra lokal, dit deras verksamhet — om af en slump eller ett obeckligt öde — blifvit förlagd.

Men knappast fanns dock någon, som så helt stämde öfverens med denna omgifning som Jakob Holm. Han var omkring 50 år med en ursprungligen kraftig och undersåsig med åren tämligen affallen figur och ett bredt, gulblekt ansikte, i hvars tunga, bittra och förgrämda drag ännu ingen af dem, som under de senaste tjugo åren varit hans kamrater, sett en munter min eller ens en glimt af ett löje. Om hans personliga förhållanden kände man inte så mycket, men att han en gång ansetts som en begåfvad och mycket lofvande ung man var allmänt bekant, och det talades om några dikter, som han på den tiden skulle ha publicerat i tidningar och tidskrifter och som skulle ha väckt åtskillig uppmärksamhet.

Hvad var det då, som händt honom? Ingenting annat, än att allt, hvad han företog sig, misslyckades, att alla hans planer och handlingar vände sig i ondo. Hans föräldrar, hvilkas ålderdomsstöd han varit ämnad att blifva, dogo i den största fattigdom sedan de öfrat sina sista besparingar för hans framtid, den flicka, som gifvit honom sin kärlek, afled i barnsäng, innan kyrkans välsignelse fått legalisera deras förbund, och barnet följde henne efter några månaders tynande tillvaro i grafven. Själfräddades han i trettioåren af en sjukdom, som för alltid tog hans bästa krafter och gjorde honom i fysiskt afseende till en skugga af sig själf, och då han till sist efter växlande öden blef anställd i kungl. verket möttes han äfven där af idel otur och motgångar, trakasserier med allmänhet och öfverordnade, tills han omsider hamnade på detta dystra kontor, som redan förut dragit till sig så många trötta och misslyckade figurer och höljt sitt skylande märker öfver deras elände.

Hvad kunde väl denna skugga af en människa bekymra sig om vårens dag, hvad kunde väl solens varma strålar vara annat än besvärande sting i hans ögon, som vant sig att i mörkret se sin bästa vän.

2.

Men ingen regel lär ju finnas, som ej har sitt undantag, och äfven detta kontor hade sitt eller rättare sina, ty de voro två, ett manligt och ett kvinnligt.

Det manliga var en yngling på 20 år med fjädrande steg och spelande ögon och dessa stolta kastningar på det ljuslockiga huvudet, hvarmed ungdomen brukar uttrycka sitt muntra öfverdåd och sin käckä själföftröstan inför livets lockande äfventyr. Hur han kommit in i detta mörkrets och skuggornas hemvist? Säkert endast af en tillfällighet — liksom en munter vårvind en vacker dag kommer farande in i en gammal berghåla, tar sig en svängom i dess unkna luft och leker ta fatt med torra grenar och vissnade löf för att efter en stund lika oväntadt och lustigt hvisslande flyga sin väg.

Kanske var det också, för att han där skulle sammanträffa med det andra undantaget, med den unga flickan, som ungefär vid samma tid gjort sitt inträde i denna mörkrets boning. Hon var 18 år, brunögd och rosenkindad, full af grace och skälmeri, och när hon skrattade och visade sina pärlhvita tänder, hvilket för öfrigt hände så godt som hvarenda minut, var det, som om vårsolen själv hade lyst upp lokalen med sina varma, bländande strålar.

Just nu, när klockan fattades fem minuter i tre, trädde hon in på kontoret daggrisk och fraiche i sin nya, ljusa vårdräkt som den nyss utslagna rosenknopp, hvilken gungade på hennes barm; och där hon gick fram mellan borden, hälsande till höger och vänster med ett strålande god dag, lyste för ett ögonblick de buttrade ansikten upp, som om en strimma af ljus fallit öfver dem, och själfva mumien Hofman fick en glimt af ett leende i sina insjunkna, rödkantade ögon, då han med sina darrande läppar besvarade hennes hälsning.

Endast Jakob Holm satt hänfull och bitter vid sin journal utan att ens med en min låta märka, att han observerat den unga flickans inträde. Ungdom och rosendoft och strålande leenden — hvad angick det honom! En vacker dag blef det till smuts, färdigt att kastas ut med all annan grannlåt på livets stora sopbacke.

För öfrigt var den unga damen, när allt kom omkring kanske inte fullt så glad, som man kunnat vänta en sådan strålande vårdag. Saken var den, att hon skulle velat vara ledig under aftonen för att fira vårens ankomst på Skansen, och hela kontoret visste också, fast hon inte direkt sade det, att det var tillsammans med den ljuslockige ynglingen med de fjädrande stegen och de stolta kastningarna på hufvudet hon skulle ha firat den.

Men hur skulle hon väl kunna begära, att någon af den uttröttade förmiddagsvakten skulle sitta kvar för henne en sådan afton. Inte kunde hon tänka på att vända sig till Bolin, som var förkyld och hade knip i magen, inte heller till Svensson, som lofvat att bjuda ut sin familj till något nöje på Djurgården, och lika litet till Lund, som sedan mer än tjuu år regelbundet brukade använda denna afton till att taga sig ett ordentligt värrus. Och på samma sätt var det med dem alla: antingen hade de något bestämdt förhinder, eller voro de allt för gamla och utslitna för att öfver hufvud taget stå ut med några timmars extra tjänstgöring.

Återstod endast en: Jakob Holm, hvilket var det samma som ingen. Ty hvem kunde väl ens falla på den idén att räkna med honom i ett dylikt fall. Jakob Holm, för hvilken lifvet mänskligt hade något värde, för hvilken lifvet själf var bara smuts, hvem kunde väl sätta i fråga, att han skulle vilja röra ett finger, för att en ung flicka skulle få tillfredsställa sin längtan att gå ut och svärma i vårskymningen tillsammans med en ljuslockig student med spelande ögon och stolta kastningar på hufvudet...

Det hade i själfva verket icke händt en enda gång under alla de år Jakob Holm tjänstgjort på detta kontor, att någon af kamraterna vågat vända sig till honom med en begäran om en tjänst af något slag; inför hans dystra, afvisande min hade hvarje tanke i den riktningen frusit bort, innan den hunnit öfver läpparna. Ja, inte ens hans öfverordnade hade vågat sätta ifråga att besvara denne otillgänglige man med en anhållan om extra tjänstgöring vid sådana tillfällen, då extra hjälp af någon anledning behöfdes på kontoret.

Sannerligen, om endast Jakob Holm återstod, så var det detsamma som ingen, ty han kunde ej räknas med.

Detta visste också Jakob Holm, och fast hans ansikte behöll sin mörka, slutna min, log han i sitt inre

åt den unga flickans bryderi. Att tänka sig, att hon skulle vara tvungen att sitta härinne i denna ofrefliga lokal hela aftonen och taxera försändelser i stället för att gå ut och svärma med den oemotståndlige Don Juans-glopen — hvilken förskräcklig olycka! Hvem kunde veta, hvad en sån där spelevink tog sig för, när han väl kom ensam ut en sån här afton. Vår-luften påstods ju vara så färlig, och det fanns så godt om pojktokiga flickor på Skansen! Men det var ju inget annat att göra än att söka trösta sig: bevars det fanns ju också godt om jämtokiga pojkar, så det ena fick väl ta ut det andra...

Men plötsligt, just som Holm slog ihop sin journal och ämnade resa sig upp för att lämna kontoret, inträffade något oväntadt, ja något oerhördt, som hvarken han själf eller någon af kamraterna förr varit vittne till eller ens kunnat föreställa sig vara möjligt. Den unga flickan kom med raska steg fram till hans plats, småleende med en fuktigt bedjande glans i sina ögon, men på samma gång käck och full af tillförsikt, som om hon ej hade någon aning om, att hvad hon företog sig var något märkvärdigt, och bad:

— Åh, herr Holm, skulle ni inte vilja vara så vänlig och tjänstgöra för mig några timmar i afton? Jag ville så gärna gå ut på Skansen och se på Valborgsmässöeldarna.

Hon stod med ena handen stödd mot bordet, vid hvilket han satt, och lutade sig fram emot honom så nära, att rosen på hennes barm omhvarfde honom med sin doft, och det föreföll honom, som om det var hennes unga friska kropp, som utsände denna doft; och då hennes strålande ögon blinkade in i hans, var det, som om solen själf hade strömmat öfver honom, och en förnimmelse af värme och behag, som han icke erfarit på många, många år, genomträngde honom, vidgade hans hjärta och kom blodet att pulsera med raskare takt i hans ådror.

Han visste icke själf hur länge det varade: kanske en sekund, kanske många. Och knappast var han väl heller fullt medveten om, hvad han gjorde, då han reste sig upp med ett besynnerligt, skälfvande uttryck i sitt ansikte och svarade:

— Ja, om fröken önskar det — det gör jag gärna. Åtminstone var detta det öfriga kontorets mening om saken.

HVAR 8 DAGS ORDFÄLLA.

Vår vid innevarande årgångs början utlysta pristäflan "Hvar 8 Dags Ordfälla" har gifvit den språkman, som haft sig anförtrödd granskningen af de inkomna täflings-skrifterna ett mycket omfattande och tidskrävande arbete, hvars utförande ytterligare fördröjts genom en af den ifrågavarande språkmanen irakad långvarig sjukdom.

Granskningsarbetet är emeller tid nu avslutat och resultatet kommer att offentliggöras i nästa nummer. Samtidigt tillkännagifves namnen på vinnarne af de för täflingen utfästade **fyrtiosju prisom till sammans 1,000 kronor.**

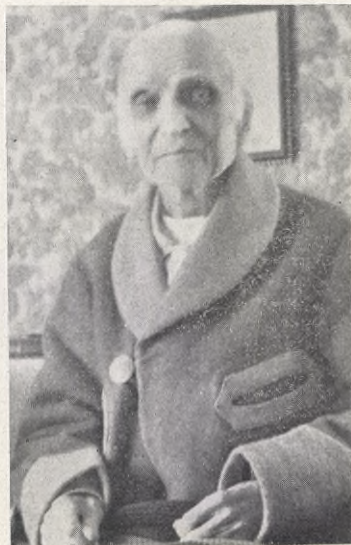

Foto. Wängström, Örnsköldseik.
KYRKOHERDE PETRUS BRANDELL,
100 år 22 juni. — Data å sid. 606.

DEN SVENSKA K. TEATER-BALET-
TENS GÄSTSPEL I KÖPENHAMN.
Fröken Ebon Strandin och herr Oskar
Tropp i baletten "Sheherazade". Scen
från det med utomordenligt entusiasm
emottagna uppförandet på Nya Teatern
i Köpenhamn.

Bilden öfverst å vidstående sida: Fr v.
Fröknarne Clara Kjellblad, Anna Tropp
och Siri Österholm, deltaga i gästspelet.

Foto. Flodin, Stockholm

Den svenska K. Teaterns balettkår
gaf på pingstaftonen inför en represen-
tativ och fulltalig publik ett gästspel på
"Det Ny Theater" i Köpenhamn. På pro-
grammet stodo "Sylfiderna" samt "Shehe-
razade", båda instuderade under ledning
af ryske balettmästaren Fokin samt blän-
dande fantasifullt iscensatta och utförda.
Bland de medverkande märktes Ebon
Strandin, Anna Tropp och Oskar Tropp,
hvilka i väsentlig mån bidrogo till den
lysande publiksuccés som vanns. Pro-
grammet utfylldes med sång af tenoren
Josef Hislop och fröken Ebon Strandin,
som därvid debuterade som sångerska.
Herr Hislop blef föremål för en stormande
hyllning.

*

Kungliga Svenska Segelsällskapets
sedvanliga juniregatta, som för året för-
lagts till pingstdagarna den 8—9 juni, in-
ledde som vanligt den Stockholmska se-
gelsäsongen. Första dagen var anordnad
distanskapsegling från Trälhafvet till
Sandhamn och den andra triangelsegling
på Kanholmsfjärden. Nybyggnaderna för

Nedanstående bild: FÖRSTA KAPP-
LÖPNINGEN Å DET NYA JÄRFVA-
FÄLTET. Löjtnant F. Ahlgren på "Do-
nato" segrare i löpningen om "Gyllene
hästen". Pressfoto. Text å sid. 606.

T. h.: K. S. S. JUNIREGATTA. En ny uopmärksam 40 a, "Bambi". Konstruerad, byggd och seglad af ägaren kaptan
K. Holm, Gamleby. Foto. Norberg, Stålm.

året voro inte så synnerligen många, hvilket i någon mån minskade intresset af seglingarna men bland de få, som förekommo voro ett par synnerligen goda, nämligen grosshandlare Nils Rinmans nya Salanderbåt "Lila" på 55 kvm. och kapten Knut Holms i Gamleby nya 40 kymts "Bambi", båda första pristagare inom sina respektiva klasser under första dagens seglingar och "Bambi", för sin del äfven under den andra. Sistnämnda båts båda dagarna upprepade spännande strid med herr Birger Gustafssons segervana "Boja" kan för öfrigt beledkna som hela regattans intressantaste seglingar.

I samband med regattan ägde också invigningen af Segelsällskapets nya klubbhus vid Österskär rum.

*

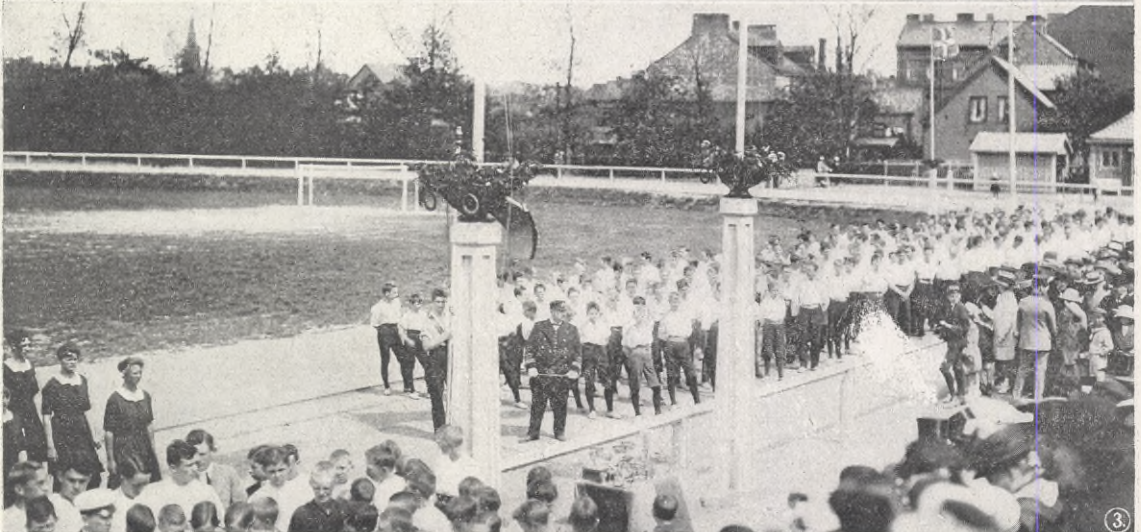
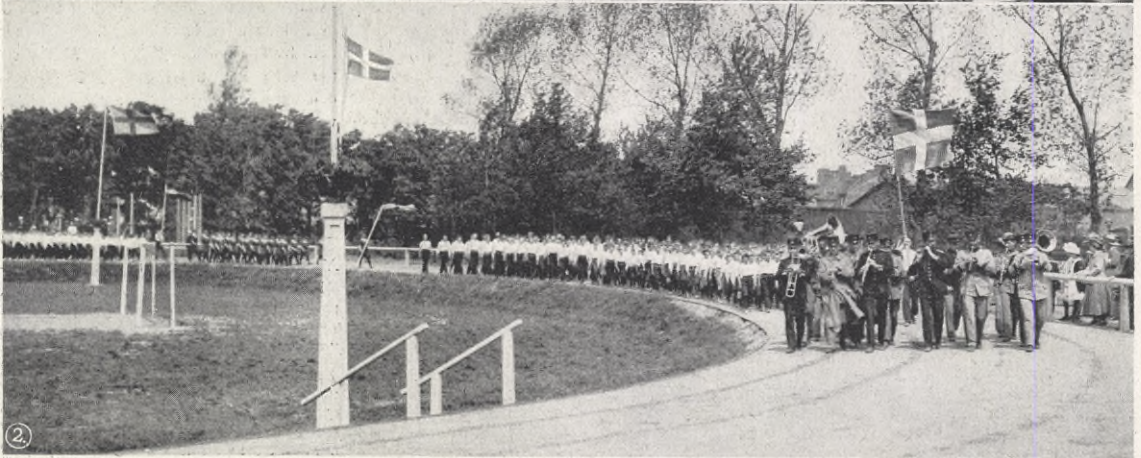
Vid den i Västerås den 6 juni förrättade studentexamen inträffade en i sitt slag helt säkert enastående händelse, i det att en af de nyblifna studenterna officersvolontären vid Lifregementets husarer *Claës Otto Wersäll* efter aflagd examen mottogs och hissades af åtta bröder, alla studenter och samtliga bärande den hvita mössan. Bröderna W. äro söner till f. landshöfdingen *Claës Wersäll* och hans maka grefvinnan *Charlotte Levenhaupt*, hvilka i sitt äktenskap äfven äga en dotter. Den äldsta i den stora brödrakretsen, ingenjör *Carl Wersäll*, är 38 år och yngste brodern, den nyblifne studenten, 19 år.

Nedanstående bild: F. LANDSHÖFDINGEN CLAES WERSÄLL OCH HANS MAKAS ALLA NIO SÖNER STUDENTER: De åtta äldre bröderna med den yngste, i dagarne nyblifne studenten. Fr. v.: Ingenjör Carl W. f. 81; löjtn. Ture W. f. 83; löjtn. o. godseg. Adolf W. f. 85; kapt. Gustaf W. f. 87; löjtn. Claës W. f. 88; affärsmannen Nils W. f. 90; doktor Johan W. f. 94; officersvol Lars W. f. 98 samt stud. Otto W. f. 1900.

Foto. Blom, Västerås.

Klubbhuset. Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Sthlm—Gbg.

1. DEN SVENSK-DANSKA FEDERATIONSMATCHEN I KÖPENHAMN DEN 6 JUNI. Framför svenska målet i andra halvleken; ett af målvakten afvisadt angrepp. — Efter foto. Text å sid. 606. — 2 och 3 INVIGNINGEN AF LUNDS IDROTTSPLATS DEN 1 JUNI. — Foto. Rahmn, Lund.

Lund idrottsplats invigdes den 1 juni under liflig anslutning från allmänhetens sida. Invigningstalet hölls af landshöfdingen

greve De la Gardie. I samband med invigningshögtidligheten hade anordnats gymnastikuppvisning och idrottstävling.

ATLANTERFLYGNINGEN.

1. KOMMENDÖRKAPTENEN VID FÖRENTA STATERNAS FLOTTA A. C. READ, FÖRARE Å "N. C. 4" OCH DEN FÖRSTE SOM FULLBORDAT FLYGNINGEN ÖFVER ATLANTEN. — 2. MOTTAGANDET VID LANDSTIGNINGEN I PLYMOUTH. Kommendörkapten Read (x) och besättningen å "N. C. 4.". — 3. "N. C. 4." LANDAR I PLYMOUTH. Besättningen öfverföres från hydroplanet i motorbåt.

I föregående nr återgävo vi porträttet af australiensaren Hawker, en af de flygare, som i medio af maj startade från New Foundland för att söka förverkliga den inom flygarkretsar sedan länge närda önskan att flyga öfver Atlanten. Under det att Hawker på grund af motorfel tvingades att afbryta sin färd och gå ned på hafvet, lyckades ett af de amerikanska aeroplan, som vid samma tillfälle anträdde den äfventyrliga färden att nå det föresatta målet. N. C. 4, som fördes af kommendörkaptenen vid Förenta staternas flotta A. C. Read, satte kurs på Azorerna, hvilka

utan missöden nåddes. Därifrån gick den alltjämt lyckosamma färden till Lissabon samt vidare till England med nedstigningen på redan i Plymouth den 31 maj. Kapten Read och hans besättning b'efvo i Plymouth föremål för den hjärtligaste hyllning såväl från myndigheternas som allmänhetens sida. Äfven i London, dit de följande dag afreste, bereddes dem ett ståtligt mottagande. Vid stationen hade sålunda infunnit sig amerikanska soldater och matroser, som i triumf buro kapten Read på sina axlar. Bland de i hyllningen deltagande märktes äfven kapten Hawker.

PORTRÄTT AF FIL. D:R HELMER KEY, HUFVUDREDAKTÖR OCH UTGIFVARE AF SVENSKA DAGBLADET, en af de inom hufvudstadens kulturella lif mera framträdande personligheter. Porträttet är utfördt af konstnären grefve Louis Sparre på uppdrag af Svenska Dagbladets a. b. samt upphängdt i tidningens redaktionslokal.

RIKSARKIVARIEN SAM CLASON. Nyvald förste ordförande i stadshistoriska nämnden i det nya Sveriges stadshistoriska Institut.

Efter fotografi

DOCENTEN NILS HERLITZ Institutets föreståndare och nämndens sekreterare.

Efter porträtt

Den 7 juni konstituerades vid sammanträde i de femtio äldstas rum i Börshuset i Stockholm det första svenska stadshistoriska institutet. Efter val af stadshistorisk nämnd utsågs till dess ordförande riksarkivarien Sam Clason, till vice ordförande justitierådet Axel Borgström och till sekreterare, hvilken tillika är institutets föreståndare, docenten Nils Herlitz.

Det var som bekant Svenska stadsförbundet, som i fjol tog initiativet till ett institut af nu ifrågavarande slag och den summa af 200,000 kronor, som då ansågs behöflig som minimikapital vid starten, hade enligt hvad som meddelades vid det konstituerande sammanträdet till och med något övertäcknats, alltsammans genom frivilliga gåfvor af för saken intresserade. Institutet, som är afsedt att bli en

RIKSFÖRESTÅNDAREN GENERAL MANNERHEIM (1) korad till hedersdoktor vid Helsingfors universitet. Närmast honom synes FINLANDS ÄRKEBISKOP JOHANSSON (2) bekransad såsom jubelmagister.

forskningscentral för hela den svenska stadshistorien, kommer att utgöra en afdelning af Svenska stadsförbundet och skall stå under inseeende af dess styrelse men i öfrigt förvaltas af sin egen nämnd, ett arbetsutskott och sekreteraren. Nämnden, som blir till sitt medlemsantal obegränsad, är afsedd att utgöra samlingspunkten för alla de kommunalmän och forskare som aktivt intressera sig för svensk stadshistoria.

Det konstituerande ssmmanträdet afslutades med ett af docenten Herlitz hållet synnerligen intressant föredrag om den stadshistoriska forskningens närmaste uppgifter hvarefter de närvarande gemensamt under arkivarien Nils Östmans ledning besågo den historiska utställningen "Stockholm i bild" i Liljevalchs konsthall på Djurgården.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

O. F. HEDBERG.
Sjökapten. — Stockholm.
75 år 2 juni.*

U. F. ZACHRISSON.
F. d. Postmästare. — Stock-
sund. — 80 år 23 juni.

C. H. L. DAHLQVIST.
Redaktionssekreterare. — Gö-
teborg. — 50 år 3 juni.*

S. HELLING J:R.
Grosshandlande. — Göteborg.
50 år 25 maj.

J. A. BRINELL.
F. d. Öfveringeniör. — Sthlm.
70 år 19 juni.*

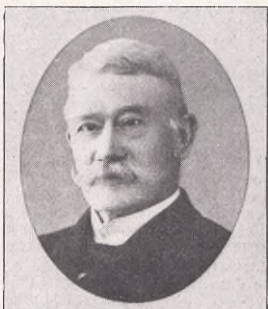
A. G. ARFWEDSON.
Bruksägare. — Ulfshyttan.
65 år 21 juni.*

C. G. A. F. RIDDERBORG.
Kapten. Godsägare. —
Ribbingshof. — 60 år 9 juni.*

O. JONSON.
Landtbrukare. — St. Malm.
50 år 19 juni.*

E. ALBRECHT.
Vicekonsul. — Karlskrona.
70 år 13 juni.

C. FORSBERG.
Löjtnant. — Malmköping.
60 år 16 juni.*

H. L. DE CHAMPS.
Öfverste. — Stockholm.
50 år 21 juni.*

G. HEDENGREN.
Öfvers e. — Boden.
50 år 17 juni.*

S. A. K. NORDSTRÖM †.
Landtbrukare. — Höglunda.
F. 40. † 30 maj.*

C. E. VON DER LANCKEN †.
F. d. Underståhållare. —
Stockholm. — F. 43. † 4 juni.*

P. LUNDBERG †.
Fabrikör. — Stockholm.
F. 53. † 26 maj.*

G. R. NORSTRÖM †.
F. d. Stadsdistr.-läkare. —
Örebro. — F. 59. † 1 juni.*

* Data å nästa sida.

OSCAR FRITZ HEDBORG. Sjökapit.-ex. 63, ångf.-befälh. fr. 82 under en lång följd af år. Ordf. i styr. f. Sjömannafören. i Stockh. sdn 89, mångårig led. af styr.na f. Sv. turistfören., Sv. allm. sjöf.-fören., Ångf.-befälh.-sällsk., Sv. Ångf.-assur.-fören., Lifräddn.-sällsk. Led. af olika komm. af sjöf.-lagstiftn. område.

HUGO DAHLQVIST. Medarb. i Göteb.-Posten 88-96, i Göteb. Morgonpost 96-01, chef f. lokalafd. i Göteb. hand.-o. sjöf.-tidnings red. 01, red.sekr. der sdn 10.

AUGUST BRINELL. Utex. fr. Borås tekn. elem. skola 71, ing. v. Lesjöfors bruk och v. Borås met. verkst. samt öfverinz. v. Fagersta bruk 82-03; öfvering. v. Jernkontoret 03-14. Fil. hed dr i Upsala 07. Biografi o. heisid. portr. årg. VIII:23; senare portr. o. data i årg. XV:25.

GERHARD ARVWEDSON. Utex. fr. Tekn. högsk. 78, ing. o. chef f. stålverket o. kanongjut. v. Bofors 81-83, disp. f. Ulfshytte jernv. a-b, sdn 93 samt deleg. derl. V. ordf. i styr. i Sv. motiekulturfören., Motala verkst. nya a-b, a-b Elektr. ugnar. Ordf. i komm.-st sdn 94.

CARL RIDDERBERG. Ujtn. v. F. Llfreg.-reg. 82, kapt. 02, i res. 09. Inneh. fideikom. Ribbingshof o. eg. egend. Bjärstad, båda i Österg. Styr. ordf. i Ydre häradssparb., ordf. i komm.-st., led. af styr. f. Östg. hyp.-fören., led. af hushålln.-sällsk. förvalt.-utsk.

OSKAR JONSON. Nämndeman, ordf. i komm.-nmd, tax.-nmd, brandst.-komm., lfsmed.-nmd, hushållsgille; v. ordf. i skolrad, led. af vägstyr., sparb.-styr.; led. af styr. f. Sydsv. kred. a-b, afd.-kontor i Katrineholm. Led. af hushålln.-sällsk. förvalt.-utsk.

CARL FORSBERG. U.-off. v. Söderm. reg. 81-09, underlöjtn. i an 11. Led. af Malmköp helsov.-nmd, brandchef, ordf. i köpingens fullm. 14, i dess styr. 1900, v. ordf. i komm.-st. 11, ordf. i pens.-nmd, i komm. mellansk. styr., m. m. Sedan 17 jourh. dir. i Söderm. e. banks afd.-kontor. Omb. f. Stockh., Göteb. och Norrköp. köpmannaföreningar.

HENRI DE CHAMPS. Ujtn. v. Fortifik. 90, löjtn. v. Gen.-staben 1900, lär. v. Krigshögsk. 05-11, major der 10, chef f. Bodens ing.-kår 14-16, öfverste o. öfveradj. d r 16, afd.-chef f. dess topograf. afd.; chef f. Rikets allm. kartverk s. å. led. af Krigsundervsin. komm., led. af öfverstyr. f. Sv. Röda K. Ordf. i styr. f. Sv. sällsk. i antropol. o. geogr.

GABRIEL HEDENGREN. Ujtn. v. Ner. reg. 89, löjtn. v. Gen.-staben 99, kapt. der 02, i Llfreg. gren. 06, v. Hells. reg. 07, förste lär. i Krigskonet v. Art. o. ing. högsk. 06-11, major v. Gen.-staben 09, öfv.-ljtn. v. Llfreg. gren. 13, öfverste i an 16, öfverste o. chef f. Norrb. reg. s. å. Led. af Krigsvet. akad.; led. af underb. befordr.-komm. 14; led. af armémus. komm. 15.

STEN NORDSTRÖM †. Efter studieresor i England o. Skottland lär. v. landtblr.-skola o. mej.-instruktör, jordarrand. 74-79, sdn 8, eg. till. gend. Höglunda i Skarab. I. Mångårig landstingsman, komm.-ordf., nämndeman, led. af Egeodin-rätten. Led. af Riksd. A. K. 94-11; led. af sersk. utsk. 03, af tillf. utsk. 04, suppl. i Bankoutsk. 97-01, i Bevilln.-utsk. 02.

EHRENFRIED VON DER LANCKEN †. Stud. 59, fil. dr 65, jur. kand. 68, doc. i sv. hist. v. Lunds univ. 64-70, ausk. i Sv. hofr. 68, i Skån. hofr. 69, v. hfd. 70, ausk. v. Skån. hus.-reg. 71-79; borgmäst. i Kristianstad 79-87; exp.-chef i Landtöfvsdep. 86-95, understatthållare i Stockholm 95-08. Ordf. i dir. 5. Nya elem.-skolan i Stockh. 96-02, i styr.na f. Manilla döfst.-skola, Allm. Lifförsäkr.-bol. a-b Drott. Led. af Krigsvet.-akad. Led. af Riksd. A. K. 82-87, led. af tillf. utsk. 85 af sersk. utsk. 86.

PER LUNDBERG †. Grudl. Smides a-b. Bröderna Lundberg & Co. i Stockholm 77.

ROBERT NORSTRÖM †. Stud. 79, med lic. 91, bruksläk. v. Hellefors 92-95, prakt. läk. i Örebro 96, stadsdistr.-läk. der 97-16; jernv.-läk. v. Hallsb.-Örebro Jernv. sdn 08.

Till portr. å sid. 599.

PETRUS BRANDELL. Stud. 42, prestv. i Hernösand af erkebisk. af Wingeråd 46, past.-ex. 69, kyrkoh. i Nordingrå 70. Landstingsman under olika perioder 77-88.

MOT FREDEN.

Under väntan på att de allierade makternas svar på det tyska motförslaget skall framläggas har man i fråga om fredsarbetets gång endast att tillgå de upplysningar härom som lämnats af de i Paris samlade representanterna för världsprässen. Dessa upplysningar hafva dock uteslutande haft karaktären af förljudanden och antaganden, och deras sanningshalt undandragit sig därför hvarje koncis värdesättning.

Ovifvelaktigt har den senaste tiden medfört en icke oväsentlig förbättring i Tysklands utrikespolitiska ställning. Det synes, som skulle ententen, mot hvad man ursprungligen på detta håll förmodat, hafva att räkna med möjligheten att Tyskland vägrar att underskrifva fredstrakten, om icke villkoren betydligt modifieras. Hur ödesdiger en sådan åtgärd skulle blifva för Tyskland ligger i öppen dag, men lika tydligt framträder de oerhörda vådor, för hvilka ententeländerna med hänsyn till den inre ordningen därigenom skulle utsättas. Skall ententen väl i händelse af tysk vägran kunna göra bruk af sina fruktansvärda påtryckningsmedel militär okkupation och återupptagen hungerblockad, utan att åsamka sig själva obotlig skada? Krigsledan i ententeländerna, sedan länge tydligt förmimbar, tager sig för hvarje dag som går allt desperatere uttryck, och från skilda håll ingå underrättelser om utbrytande svårartade myterier, bland de under fanorna mot sin vilja kvarhållna trupperna. Ett upptagande af krigsoperationerna ter sig under sådana förhållanden som ett äfventyr, hvilket kan utrymma i en fullständig katastrof. Hungerblockadens iscensättning torde likaledes komma att stöta på de största svårigheter. Äfven om man på ledande en-

tentehåll anser sig kunna lämna utan afseende den neutrala världens enhälliga förkastelsedom öfver den planerade blockaden vägar man icke förbise den förmildring af tänkesätten gent emot Tyskland, som under den senaste tiden gifvit sig tillkänna inom ententeländerna enkannerligen inom deras arbetarevärld. En utsvältning af Tyskland skulle i första hand gå ut öfver landets arbetare. Att låna sin medverkan härtill måste nu, sedan krigspsykoson förflyktigtats, för de klassmedvetna arbetarskara i ententeländerna framstå som ett förräderi mot den för arbetarörelsen fundamentala solidaritetsprincipen. Likaså måste de se en indirekt fara för sig själva i det ekonomiska utarmande och förslavande af det arbetande tyska folket, som de allierade makterna genom fredstrakaten planlagt. En nedprässning af löverna och lefnadsstandarden för den tyska industriens arbetare måste nämligen på prund af konkurrensen om världsmarknaden med nödvändighet leda till s. k. utsvettning äfven af ententeländernas arbetarebefolkning. Oifentliggjorda protestresolutioner liksom äfven uttalanden af enskilda framstående arbetareledare i alla länder vittna om att den under krigsårens skrinlagda internationella klassolidariteten åter träd i liflig aktivitet och börjar blifva en maktfaktor, som de ledande statsmännen måste taga hänsyn till. En källa till oro är jämväl den växande syndikalistiska rörelsen inom ententeländerna hvilken finner rik näring i de rådande osäkra förhållandena: faran för nya krigiska förvecklingar, de krigströtta truppernas kvarhållande under fanorna, den växande arbetslösheten och dyrtiden. Behöfvet af ett snabbt fredsslut ger sig allt starkare tillkänna. Inför trycket häraf synes man äfven inom ententen benägen för en modifiering af de ursprungliga fredsvillkoren.

Från Hålsingiors meddelas, att det på finsk-ryska gränsen kommit till blodiga skärmytslingar mellan sovjettrupper, som sökt tränga in öfver gränsen. och de där posterade finska trupperna. Striderna hafva fått en för finnarne lyckosam utgång.

Till bild å sid. 602.

Den årligen återkommande Svensk-danska federationsmatchen i fotboll ägde den 6 juni rum i Köpenhamn under en oerhörd tillströmning af åskådare, bland hvilka svenskarne voro talrikt företrädade.

Matchen började under de bästa auspicer för de svenska spelarne, hvilka befunno sig i god form och raskt gingo till anfall. Inom det danska laget förmärktes äfven en rätt påfallande nervositet, hvilken dock efter hand vek för den gamla segervissheten. Efter knappa åtta minuter befann sig den första danska bollen i svenska nätet. Efter några minuter kvitterade svenskarne med ett mål, hvilket emellertid förklarades ogiltigt af domaren. Innan halfliken gått till ända hade danskarne gjort ännu ett mål. Under andra halfliken förföljdes svenskarne af genomgående otur. Efter sexton minuters spel hade danskarne sitt tredje mål. När svenskarne omedelbart därefter äfven gjorde ett mål förklarades det af domaren för ogiltigt, ett domslut som väckte hållig opposition, och hvars rättvisa man med allt skäl kan anse tvifvelaktigt.

Svenskarnes spel var i stort sedt mycket godt och borde hafva tillförsäkrat dem en mera tillfredsställande utgång af matchen.

Till bild å sid. 608.

Svenska fotbollslaget i landskampen i Köpenhamn den 6 juni fortsatte från den danska huvudstaden till Amsterdam och utkämpade där den 9 juni en match med ett repre-entivt holländskt lag. Ehuru svenskarne otvifvelaktigt voro sina motståndare öfverlägsna, slutade spelet, hvilket kännetecknades af en utomordentlig fart och liflighet, med en vacker seger för holländarne eller 3 mål mot 1. Det svenska laget förlöjdes liksom förhållandet var i Köpenhamn, af en påfallande otur. Den intressanta matchen åsågs af ca 30,000 åskådare.

Till bild å sid. 600.

När den gamla trefliga Lindarängsbanan, i fjol måste definitivt uppgifvas som kapploppningsfält såg det ett slag ut som om Stockholms kapploppningsfält skulle bli husvilla i sin egen stad. Så mycket me. glädjande kom underrättelsen att Järfvafältet, strax öster om Järfva station upplåtits för ändamålet och den 7 juni, pingstaftonen ägde invigningen af den nya banan rum med täflingar som fortsattes och avslutades på användning.

Den nya banan har tydligen från första stund blifvit synnerligen populär inte endast bland rytterne utan äfven hos publikon, som till pingstdagarnas täflingar äfven funnit sig tairrike på någon sin förut till någon kapploppning i Stockholm.

4. FÖRVALTAREN ANDERS NILSSON som nyligen besökt plåsen på uppdrag af ärkebiskop Söderblom.

2 KYRKAN, invigd 1885, med högtidsklädda församlingsbor.

Efter fotografi.

—

1. GAMMAL-SVENSKBY SEDT FRÅN KYRKTORNET.

3. SKOLLÄRAREN KR. HOAS med familj vid ett besök från fronten.

Det är antagligen inte så synnerligen många här i Sverige, som förrän på allra senaste tiden haft reda på den lilla koloni af omkring 800 svensktalande personer, som bilda samhället *Gammal-Svenskby* på Ukrainska stäppen vid floden Dnjepers stränder. Enligt en af Katarina II år 1781 utfärdad förordning uppsades nämligen de svenskar, som vid denna tid voro bosatta på Dagö vid Estlands kust till alla sina rättigheter och förflyttades öfver till Sydryssland. Det var 1,200 svenskar som på grund af denna förordning på hösten samma år lämnade Dagö och begåfv sig till fots genom Ryssland, hvilken färd blef så ödesdiger för de flesta af dem att endast omkring 200 personer våren 1782 nådde den plats där *Gammal-Svenskby* numera är beläget. År 1784 hade deras antal på grund af sjukdom ytterligare reducerats till ett åttio-tal och det är alltså från dem den nuvarande koloniens befolkning härstammar. Under mera än 100 år utan ringaste förbindelse med Sverige har svenskt språk och svensk kultur dock alltjämt uppehållits i all synnerhet efter 1885 då kolonien erhöi en egen kyrka, som uppförts för medel insamlade på initiativ af bl. a. dåvarande kronprins Gustaf och prins Carl. År 1914 påbörjades också uppförandet af en skola, till hvilken medel erhållits genom insamling i Sverige af

pastor Herman Neander men den hann aldrig bli färdig förrän kriget kom och omöjliggjorde allt vidare fredligt arbete. — I december förra året afreste på uppdrag af ärkebiskop Nathan Söderblom förvaltaren Anders Nilsson till *Gammal-Svenskby*, från hvilken resa han hemkom i april i år. De meddelanden han haft att lämna om de svårigheter den svenska kolonien under krigsåren och framför allt under den senaste bolsjevikiska regimen haft att genomgå ha varit så pass uppseendeväckande att de omedelbart föranledt ett upprop om insamlande af medel till den nödlidande befolkningens bispringande. Som det emellertid för närvarande torde vara uteslutet att kunna lämna omedelbar hjälp har tillället ansetts lämpligt att söka bilda en fond på minst 100,000 kronor, för att medelst dess afkastning för all framtid trygga svenska språkets bibehållande i skolundervisning och gudstjänstlif i *Gammal-Svenskby*. Skulle tillräckligt stora summor inflyta kunde lämpligen sedan *Gammal-Svenskby*s behof i första hand blifvit tillgodosedda, hjälp och stöd också lämnas de äfvenledes svårt hemsökta svenska utposterna på estländska kusten och i Rigabukten.

På grund af de ovissa förhållandena som råda i Ryssland kommer fonden att förvaltas i Sverige och inga medel utsändas utan pålitlig garanti för att de verkligen komma våra landsmän till godo för det afsedda ändamålet. Efter insamlingens avslutande komma räkenskaperna att öfverlämnas till Sveriges allmänna revisionsbyrå hvarefter fonden för framtida förvaltning jämte en gifvobok med alla gifvarnes namn öfverlämnas till Upsala domkapitel.

Insamlingen, i spetsen för hvilken står prins Carl, handhafves af ett arbetsutskott, bestående af pastor Axel Lutteman, ordförande, förvaltare Anders Nilsson, sekreterare och direktör Claes Virgin, ledare af insamlingen och kassaförvaltare.

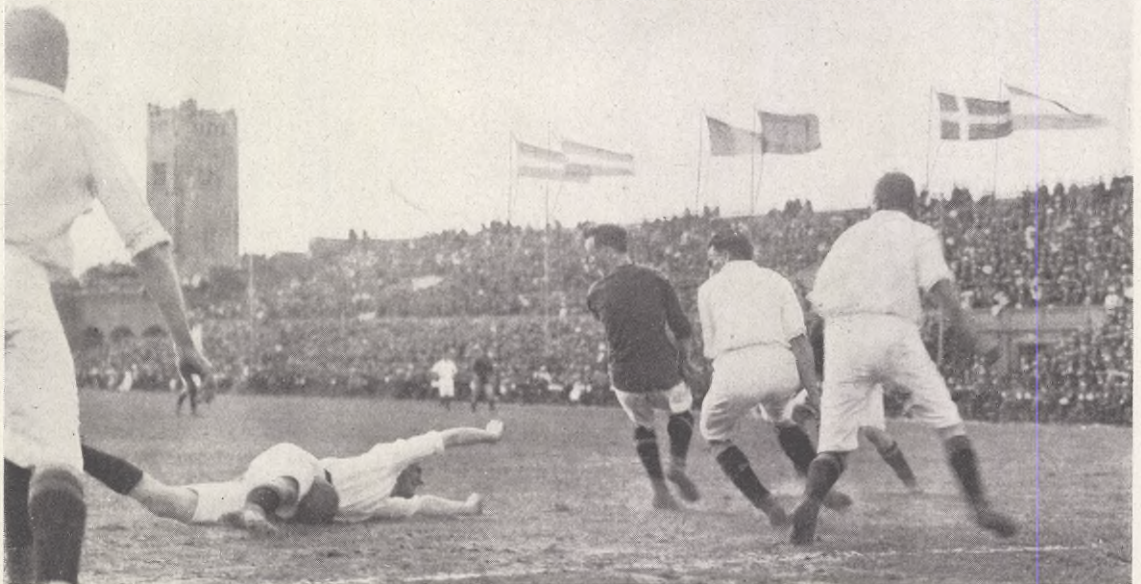
SVENSK FOTBOLL Å UTLÄNDSKA PLANER.

Efter porträtt.

ÅSÅSOM I BILDETS ÖFRERDEL.

INGENIÖR HANS FRÄNKEL, den bekante, framstående sportsmannen, som i dagarne företagit en lika behiärtad som

Den Fotografer

DET SVENSKA LAGET I "DEN LILLA LANDSKAMPEN" MELLAN SVENSKA OCH DANSKA SPORTJOURNALISTER I Köpenhamn den 6 juni, därvid det danska laget segrade med 1-0.

farofylld färd öfver Östersjön i öppen motorbåt till bispringande af nödlidande svenskar i Riga. Han duförde lifsmedel och hemförde 10 svenskar och 3 danskar. Text å sid. 597.

1 och 2. DEN SVENSK-HOLLÄNDSKA MATCHEN Å STADION I AMSTERDAM.

1. Den svenske målvakten i aktion.
2. En liflig situationsbild från matchen, i hvilken holländarne besegrade de våra med 3-1. Text å sid. 606.

Ännu en svensk-dansk fotbollsmatch utkämpades den 6 juni i Köpenhamn. Det var nu representanter för de båda landens soortjournalister, som möttes i hurtig läflan till synbar trefnad för dem själfva och omätligt nöje för den talrika publiken. Det svenska laget utgjordes af Alstam (målvakt), Samuelson och Höög (backar), Lindhagen, Lindblom och Bertsson (halfbackar) och Sandstätt, Engdahl, Kock, Zander och Holmér (forwards).

Bland de danska spelarne märktes fotbollsveteranen Castellá. Som linjevaktare tjänstgjorde Berlingske Tidendes sportsredaktör Asmus Diemer.

De svenska spelarne, hvilka trots nederlaget, 1 mål mot 0 till danskarnes förmån, presterade ett mycket godt spel, gjorde enligt Köpenhamnstidningarne ett betydligt yngre och elegantare intryck än det danska laget.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller o villkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.